

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: EU-strategien for bekæmpelse af antisemitisme og fremme af jødisk liv (2021-2030)

(COM(2021) 615 final)

(2022/C 290/13)

Ordfører: **Ákos TOPOLÁNSZKY**

Anmodning om udtalelse	Kommissionen, 1.12.2021
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab
Vedtaget i sektionen	7.3.2022
Vedtaget på plenarforsamlingen	23.3.2022
Plenarforsamling nr.	568
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	145/0/4

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU forsvarer resolut og fremhæver på det kraftigste de grundlæggende værdier, som er grundlaget for EU og for sameksistensen i Europa. Udvalget betragter udslag af antisemitisme af en hvilken som helst art som uforenelige med europæiske værdier og normer, idet de fører til retskrænkelser og til udstødelse, hvilket er en trussel ikke blot mod de berørte samfundsgrupper og jødisk liv, men også mod den europæiske arv og det moderne Europa samt mod en demokratisk europæisk fremtid, som kun kan realiseres i et pluralistisk samfund.

1.2. EØSU støtter derfor generelt lanceringen af strategien ⁽¹⁾ og det forhold, at den blev forberedt med en omfattende høringsproces i 2021. Udvalget er ligeledes i alle henseender enig i, at det ikke blot er nødvendigt at bekæmpe antisemitismen, men også samtidig at stræbe efter at gennemføre offentlige foranstaltninger og samarbejde mellem forskellige samfundsgrupper, der fremmer gensidig accept.

1.3. Udvalget støtter helhjertet op om, at strategien ikke kun tager sigte på at bekæmpe antisemitisme, men også på at støtte jødisk liv. De jødiske samfund og medlemmer af denne trosretning er ikke kun passive ofre fra fortiden og i den nuværende situation, men også aktører i de europæiske samfund. Udvalget støtter fuldt ud strategiens vision om en europæisk fremtid, hvor jødiske samfund vokser og udvikler sig. EØSU er af den overbevisning, at antisemitisme ikke blot er en retskrænkelse, der rammer de europæiske jøder, men også en test af den europæiske idé, sameksistensen i Europa, retsstatsprincippet, de grundlæggende rettigheder og demokratiet.

1.4. EØSU tilslutter sig den operationelle definition af antisemitisme, som anvendes af International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA) ⁽²⁾, og opfordrer indtrængende alle medlemsstater til at vedtage den og gøre den til grundlag for deres politiske indsats.

1.5. Udvalget har til hensigt at sætte dette emne på dagsordenen for et af sine vigtigste operationelle organer hvert år og eventuelt også at evaluere gennemførelsen af strategien på andre måder (landebesøg, undersøgelser mv.).

⁽¹⁾ Meddelelse fra Kommissionen COM(2021) 615 final, »EU-strategien for bekæmpelse af antisemitisme og fremme af jødisk liv«.

⁽²⁾ »Antisemitisme er en bestemt opfattelse af jøder, der kan udtrykkes som had mod jøder. Retoriske og fysiske former for antisemitisme rettes mod jødiske og ikke-jødiske enkeltpersoner og/eller deres ejendom samt institutioner og religiøse samlingssteder, der tilhører jødiske samfund«. Se <https://www.holocaustremembrance.com/resources/worsteneteking-definitions-charters/working-definition-antisemitism>.

1.6. EØSU går ind for, at der blandt strategiens prioriteter lægges særlig vægt på uddannelse. Uddannelse spiller nemlig en central rolle i bekæmpelsen og forebyggelsen af antisemitisme. Med henblik på uddannelse og undervisning bør der i samarbejde med erhvervsorganisationer og repræsentative organisationer i det jødiske samfund udvikles læringsindhold og undervisningsmateriale, som behandler relevante emner, herunder bekæmpelse af etnisk intolerance, racisme, hadforbrydelser og fordomme.

1.7. Man bør i medierne systematisk anvende alle disponible forfatningsretlige instrumenter og EU-instrumenter til bekæmpelse af antisemitisk indhold og forbedre kendskabet til og forståelsen af jødisk liv, og det må sikres, at reportager om emnet bliver mere afbalancerede og udviser en større forståelse for dette spørgsmål.

1.8. EØSU foreslår, at Kommissionen overvejer, hvordan man i forbindelse med udformningen af fremtidige politikker kan beskytte de jødiske samfunds ret til at holde fast i deres tro og ritualer og dermed fremme jødisk liv i Europa.

1.9. EØSU er af den opfattelse, at den jødiske kultur som en arv, der er uadskillelig fra den europæiske identitet, bør gøres mere tilgængelig for borgerne og den brede offentlighed og bringes meget tættere på dem. Dette ville også være en glimrende mulighed for at fremme den gensidige og fælles forståelse, som er en forudsætning for den europæiske idées succes, men også for udviklingen af den jødiske identitet og styrkelsen af de jødiske samfundsgrupper.

1.10. En klar og solid lovgivningsramme, der systematisk bekæmper hadefuldt tale og beslægtede fænomener, som f.eks. spørgsmålet om desinformation, er et væsentligt og uundværligt element i den europæiske retsorden, men er ikke et tilstrækkeligt svar i sig selv. De juridiske rammer bør suppleres med uddannelsesværktøjer og et system af bredt baserede programmer i lokalsamfundene og i samfundet som helhed, der kan nå ud til borgerne.

1.11. Den tiltagende populisme på globalt plan understreger, at det er nødvendigt at se nærmere på antisemitismens bredere sociale kontekst. Det er ikke muligt at bekæmpe én type had, hvis man i øvrigt ignorerer og ikke behandler de andre effektivt.

1.12. Det påhviler alle medlemsstaterne at garantere borgernes frihed til at have religiøse overbevisninger og ritualer og til at praktisere dem uden frygt. Intimidering af religioner i almindelighed og af jødisk religiøsitet i særdeleshed bør betragtes som et angreb på den demokratiske retsorden, uanset med hvilke midler eller gennem hvilke foranstaltninger den finder sted.

1.13. EØSU opfordrer Kommissionen til at give bekæmpelsen af antisemitisme og det strategiske program til støtte for jødisk liv en stærk udenrigspolitisk dimension i alle aspekter af samarbejdet med tredjelande og internationale organisationer.

1.14. Med henblik på at gennemføre strategien endnu mere effektivt anbefaler udvalget, at der også oprettes en permanent enhed på rådsniveau med ansvar for overvågning og bekæmpelse af antisemitisme.

1.15. Da sport, og især fodbold på grund af dennes popularitet og plads i medierne, udgør en alvorlig risiko for antisemitisme og på den anden side også kan være et vigtigt redskab til effektiv bekæmpelse af dette fænomen, er EØSU overbevist om, at der også bør udarbejdes stringente anbefalinger og retningslinjer på dette område.

2. Generelle bemærkninger

2.1. EØSU forsvarer resolut og fremhæver på det kraftigste de grundlæggende værdier, som er grundlaget for EU og for sameksistensen i Europa. Disse værdier omfatter respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal⁽³⁾. Udvalget betragter udslag af antisemitisme af en hvilken som helst art som uforenelige med europæiske værdier og normer, idet de fører til retskrænkelser og til udstødelse, hvilket er en trussel ikke blot mod de berørte samfundsgrupper og jødisk liv, men også mod den europæiske arv og det moderne Europa samt mod en demokratisk europæisk fremtid, som kun kan realiseres i et pluralistisk samfund.

⁽³⁾ Konsoliderede udgaver af traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012M/TXT&from=DA>.

2.2. Det er imidlertid vigtigt at bemærke, at strategien ikke kun tager sigte på at bekæmpe antisemitisme, men også på at fremme jødisk liv. Det er under alle omstændigheder positivt, at den fremhæver det forhold, at de jødiske samfund og medlemmer af denne trosretning ikke kun er passive ofre fra fortiden og i den nuværende situation, men også aktører i de europæiske samfund, som bidrager væsentligt til skabelsen af et mangfoldigt og inklusivt Europa. Udvalget støtter fuldt ud strategiens vision om en europæisk fremtid, hvor jødiske samfund vokser og udvikler sig.

2.3. EØSU støtter derfor generelt lanceringen af strategien ⁽⁴⁾ og det forhold, at den blev forberedt med en omfattende høringsproces i 2021. Udvalget er ligeledes i alle henseender enig i, at det ikke blot er nødvendigt at bekæmpe antisemitismen, men også samtidig at stræbe efter at gennemføre offentlige foranstaltninger og samarbejde mellem forskellige samfundsgrupper, der fremmer gensidig accept. Udvalget føler sig også forpligtet til at støtte alle bestræbelser på at sikre, at europæiske borgere af jødisk oprindelse føler sig trygge og i sikkerhed, at de er velkomne overalt i hele Europa og har positive fremtidsudsigter i Den Europæiske Union.

2.4. EØSU er af den overbevisning, at antisemitisme ikke blot er en retskrænkelse, der rammer de europæiske jøder, men også en test af den europæiske idé, sameksistensen i Europa, retsstatsprincippet, de grundlæggende rettigheder og demokratiet. Dette fænomen vedrører derfor alle borgere samt alle ansvarlige politiske og offentlige organisationer og er et lakmuspapir, der gør det muligt at måle udviklingstrinnet for vores europæiske levevis og graden af beskyttelse af EU's borgere og værdier.

2.5. EØSU er enig i, at EU-institutionerne og medlemsstaterne bør vedtage en strategi baseret på en fælles tilgang, men mener ikke, at dette er tilstrækkeligt i sig selv. De forpligtelser, der følger af de værdier, der er fastlagt i strategierne, skal også gennemføres på en målbar og kontrollerbar måde og anerkendes som et selvfølgelig udtryk for det europæiske sammenhold.

2.6. Som det allerede er tilfældet i forbindelse med Rådets erklæring fra 2018 om bekæmpelse af antisemitisme ⁽⁵⁾ og Rådets erklæring fra 2020 om integration af bekæmpelsen af antisemitisme i alle politikområder ⁽⁶⁾, vil anbefalingerne fra uafhængig evidensbaseret forskning og undersøgelser af lokalsamfundene være af afgørende betydning for udviklingen og gennemførelsen af nationale strategier og tilhørende handlingsplaner samt for opfølgningen og evalueringen af disse.

2.7. EØSU anbefaler, at det af Kommissionen støttede projekt NOA (Networks Overcoming Antisemitism, netværk mod antisemitisme), som evaluerer de enkelte medlemsstaters foranstaltninger til bekæmpelse af antisemitisme ved hjælp af spørgsmål og objektive indikatorer baseret på internationale og europæiske standarder ⁽⁷⁾, i vid udstrækning gennemføres i alle medlemsstater med henblik på at bistå dem med at iværksætte og udvikle deres politikker effektivt.

2.8. EØSU tilslutter sig og benytter den operationelle definition af antisemitisme, som anvendes af International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA). Udvalget slår desuden kraftigt til lyd for, at alle EU's medlemsstater også tilslutter sig denne definition og bruger den som grundlag for statslige og lokale institutioners foranstaltninger og aktioner på dette område.

2.9. EØSU glæder sig over og finder det eksemplarisk, at strategien er udarbejdet på grundlag af en bred høringsproces ⁽⁸⁾. Princippet om ikke-diskrimination og bestemmelserne og ånden i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder bør respekteres fuldt ud.

2.10. EØSU støtter til fulde, at hver medlemsstat som en uomgængelig del af sin strategi skal udpege en koordinator eller særlig udsending, som den skal hjælpe med at arbejde frit og selvstændigt med inddragelse af alle de berørte aktører i den pågældendes aktiviteter.

⁽⁴⁾ Meddelelse fra Kommissionen COM(2021) 615 final, »EU-strategien for bekæmpelse af antisemitisme og fremme af jødisk liv«.

⁽⁵⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15213-2018-INIT/da/pdf>

⁽⁶⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13637-2020-INIT/da/pdf>

⁽⁷⁾ <https://www.noa-project.eu/report-cards/>. Metoden evaluerer hver enkelt medlemsstats indsats på ti områder, som også fremhæves i strategien: uddannelse, hadforbrydelser, hadefulde tale, medier, mindet om Holocaust, sport, interreligiøs dialog, religionsfrihed, kultur og beskyttelse af kulturarv samt sikkerhed. De standarder, den bygger på, er næsten alle baseret på internationale standarder, retningslinjer, anbefalinger eller retningslinjer, der er godkendt af EU-institutionerne eller andre internationale organisationer (f.eks. OSCE eller UNESCO).

⁽⁸⁾ Således er 58 af de 76 punkter, der blev fremsat i den fælles henstilling fra ni europæiske jødiske organisationer (B'nai B'rith International, CEJI, World Jewish Congress, European Jewish Congress, European Union of Jewish Students, European Union of Progressive Judaism, American Jewish Committee, European Association for the Preservation and Promotion of Jewish Culture and Heritage, B'nai B'rith Europe), medtaget i strategiens endelige tekst.

2.11. Som repræsentant for det organiserede civilsamfund i EU ser EØSU et presserende behov for handling — ikke blot i form af en enkeltstående kampagne eller kampagner mod antisemitisme, men også som en fast opgave, der går ud på at overvåge og skabe bevidsthed om problemet i EU. Med henblik herpå anbefaler udvalget på det kraftigste, at der også oprettes en permanent enhed på rådsniveau med ansvar for overvågning og bekæmpelse af antisemitisme⁽⁹⁾. Dette ville ikke blot være et vigtigt synligt symbol. Det ville også fra medlemsstaternes side styrke det værdifulde arbejde, der udføres af Kommissionens koordinator for bekæmpelse af antisemitisme og fremme af jødisk liv og Europa-Parlamentets arbejdsgruppe mod antisemitisme.

2.12. Udvalget har til hensigt at sætte dette emne på dagsordenen for et af sine vigtigste operationelle organer hvert år og eventuelt også at evaluere gennemførelsen af strategien på andre måder (landebesøg, undersøgelser mv.).

3. Uddannelses- og ungdomspolitik

3.1. EØSU går ind for, at der blandt strategiens prioriteter lægges særlig vægt på uddannelse. Uddannelse spiller nemlig en central rolle i bekæmpelsen og forebyggelsen af antisemitisme. Selv om lovgivning og retshåndhævelse, herunder strafferetten, naturligvis spiller en vigtig rolle i bekæmpelsen af overførslen af had fra generation til generation, kan langsigtede ændringer i holdninger, den offentlige diskurs og mentaliteten i bund og grund kun opnås gennem uddannelsespolitiske værktøjer og fællesskabsinstrumenter.

3.2. Rapporten fra Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA)⁽¹⁰⁾ fra 2019 viser tydeligt, at antisemitiske angreb meget hyppigt er rettet mod 18-34-årige, og for mange af dem er det deres daglige virkelighed. Det er nødvendigt at beskytte jødiske skoler i hele Europa. EØSU anbefaler, at elever på ungdomsuddannelser, studerende og unge voksne kommer til at spille en ledende rolle i gennemførelsen af strategien, ved at man inddrager ungdomsledere og studenterorganisationer, og ved at der etableres et løbende samråd og en løbende dialog med alle disse aktører, også på lokalt plan. Deres erfaring på området for hadefuld tale og hadforbrydelser, sociale medier og uddannelse er også af stor betydning, for så vidt som de kan være de første, der bliver berørt, og efter omstændighederne det primære mål for antisemitiske angreb.

3.3. Efter EØSU's mening bør strategien også omfatte såkaldte »samskabte interventioner«, hvor alle interessenter inddrages, herunder andre minoritetsgrupper og repræsentanter for eksisterende tværreligiøse organisationer, med henblik på at skabe en gennemgribende forandring.

3.4. Universiteter og forskermiljøet viser sig undertiden at være intellektuelle arnesteder for antisemitisme. Inddragelse af universiteternes ledelse i kampen mod antisemitisme bør være en prioritet i strategien, og der findes vejledning herom i Unesco-publikationen »Addressing antisemitism through education«⁽¹¹⁾, som det bestemt kan anbefales at gennemføre stringent. Retningslinjerne omfatter bl.a. aktivering af gennemsigtige mekanismer, efter at der er blevet givet udtryk for antisemitisme, og indbefatter en passende procedure, indberetninger om hændelser og opfølgning herpå samt ophævelse af eventuelle antisemitiske foranstaltninger truffet af universitetsledelsen.

3.5. Med henblik på at give lærerkorpset på skoler og universiteter klarhed over, hvad antisemitisme betyder, bør de uddannelses- og undervisningsmuligheder, der nævnes i strategien, gøres tilgængelige for dem i praksis. Tilsvarende bør skoler ved hjælp af økonomiske midler og midler til at organisere læring tilskyndes til at iværksætte oplysnings- og vidensopbygningsprogrammer på dette område under inddragelse af civile og religiøse jødiske organisationer med henblik på at bekæmpe benægtelse, desinformation, forvanskning og bagatellisering af Holocaust samt at modvirke ethvert forsøg på at hylde nazisterne og deres kollaboratører. Lignende programmer kunne tilbydes som en del af (integrations)kurser for migranter. EØSU finder det ønskeligt og hensigtsmæssigt, at medlemmer af EU's og medlemsstaternes beslutningsorganer også kan deltage i uddannelseskurser, hvor de kan udvikle deres kompetencer i forhold til det jødiske samfund og andre mindretal.

3.6. Med hensyn til det jødiske samfunds fremtid og sikkerhed i Europa anbefaler EØSU, at medlemsstaterne pålægger deres relevante ministerier at kigge nærmere på indhold og fokus i de nationale læseplaner og uddannelsesinstitutionernes læseplaner med hensyn til antisemitisme og anerkendelse af jødiske værdier og identitet. Ligeledes bør der i samarbejde med

⁽⁹⁾ EØSU's formands indledende bemærkninger under debatten om antisemitisme i forbindelse med udtalelse SOC/704 om »EU-strategien for bekæmpelse af antisemitisme og fremme af jødisk liv«, møde i SOC-sektionen, 10. februar 2022.

⁽¹⁰⁾ Young Jewish Europeans: perceptions and experiences of antisemitism (»Unge jødiske europæere: oplevelser og erfaringer med antisemitisme«), https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2019-young-jewish-europeans_en.pdf.

⁽¹¹⁾ <https://en.unesco.org/preventing-violent-extremism/education/antisemitism>

erhvervsorganisationer og repræsentative organisationer i det jødiske samfund udvikles læringsindhold og undervisningsmateriale, som behandler relevante emner, herunder bekæmpelse af etnisk intolerance, racisme, hadforbrydelser og fordomme.

3.7. Udvalget anbefaler Kommissionen at udarbejde lettilgængeligt undervisningsmateriale, der kan nå ud til alle relevante grupper, og som på skolesprog og i mindretalletenes, bl.a. de jødiske samfunds, interesse fastlægger, hvad det vil sige at være en del af en Europæisk Union, der er baseret på værdierne demokrati og grundlæggende menneskerettigheder, og hvor mangfoldighed og bekæmpelse af forskelsbehandling er klare implicite værdier.

3.8. EØSU anbefaler, at ungdomsuddannelsesinstitutioner og højere læreanstalter på en tydelig måde sætter både deres engagement imod antisemitisme og for anerkendelse af jødiske værdier på dagsordenen for deres antidiskriminationspolitik.

3.9. Udvalget anbefaler, at de jødiske ungdomsorganisationer tillægges en ledende rolle i fremtidige offentlige politikker til fremme af jødisk liv på alle de områder, der er fastlagt i strategien, og at man sørger for, at de modtager den nødvendige støtte fra de politiske beslutningstagere til at kunne gennemføre deres aktiviteter.

4. Medier

4.1. Med henblik på at bekæmpe antisemitisk indhold bør medierne i forbindelse med deres almindelige aktiviteter træffe målrettede foranstaltninger på grundlag af fælles værdier og støtte helhjertet op om udbredelsen af positivt indhold, som anerkender mindretalletenes værdighed og rettigheder, også personer af jødisk oprindelse, eventuelt gennem kampagner på de sociale medier.

4.2. Portrætteringen af de jødiske samfund og deres medlemmer, både i traditionelle medier og på sociale medier, er i de fleste tilfælde meget begrænset og fokuserer hovedsagelig på virkningerne af antisemitisk vold og terrorisme samt på den kollektive erindring om Holocaust i Europa, emner hvis betydning naturligvis er hævet over enhver tvivl. Herudover ville det dog også være interessant med et mere positivt indhold, f.eks. præsentation af moderne jødisk scenekunst eller jødiske helligdage eller fremme af jødiske sprog som en anerkendelse af betydningen af at leve sammen i vores samfund.

4.3. Ud over kulturen i egentlig forstand er der desuden adskillige projekter og initiativer fra civilsamfundet eller det jødiske samfund, der arbejder for et mere rummeligt og demokratisk Europa, hvor der tages hensyn til EU's værdier og mål, og som i øjeblikket kører parallelt i EU's medlemsstater. Disse initiativer foregår på flere områder, bl.a. inden for antiracisme, menneskerettigheder, miljøbeskyttelse og kulturel mangfoldighed.

4.4. Efter EØSU's opfattelse ville det være ønskeligt, at samfundet som helhed — ud over mulighederne for at lære det jødiske samfunds traditionelle værdier og deres historiske og religiøse udtryk at kende på de sociale medier — også får et billede af de positive virkninger af jødisk aktivisme i samfundet som helhed, hvilket også kan spille en vigtig rolle i kampen mod stereotyper opfattelser ⁽¹²⁾.

4.5. Det er nødvendigt at forbedre kendskabet til og forståelsen af jødisk liv i medierne ved hjælp af uddannelse og oplysning af journalister, således at reportager om emnet bliver mere afbalancerede og udviser en større forståelse for dette spørgsmål.

4.6. Man bør i medierne systematisk anvende alle disponible forfatningsretlige instrumenter og EU-instrumenter til bekæmpelse af antisemitisk indhold. Med henblik herpå bør der også gennemføres systematiske undersøgelsesaktiviteter med deltagelse af de statslige medieovervågningsorganer og »vaghundeorganisationer«.

5. Kultur

5.1. EØSU mener, at den jødiske kultur som en arv, der er uadskillelig fra den europæiske identitet, bør gøres mere tilgængelig for borgerne og den brede offentlighed og bringes meget tættere på dem. Dette ville også være en glimrende mulighed for at fremme den gensidige og fælles forståelse, som er en forudsætning for den europæiske idé's succes, men også for udviklingen af den jødiske identitet og styrkelsen af de jødiske samfundsgrupper.

5.2. Undervisning i jødisk kultur som en ubestridelig, integreret og uadskillelig del af den europæiske kulturpalet er i stigende grad nødvendig i skolerne, da kun få mennesker siden holocaust har været i daglig kontakt med det jødiske liv.

⁽¹²⁾ Konkrete eksempler på kampagner og projekter af denne art kan ses på: <https://www.noa-project.eu/profiles/>.

5.3. EØSU mener grundlæggende, at kulturarven bør anerkendes, respekteres og fremmes som en levende og dynamisk realitet, og ikke blot som en arv fra en svunden tid. Der er derfor behov for at støtte øget lokal deltagelse og engagement ved at fremme partnerskaber med interessenter.

5.4. Selv om Faro-konventionen⁽¹³⁾ nævnes i strategien, tages der ikke stilling til spørgsmålet om dens praktiske anvendelse. De rammer og retningslinjer, der er fastsat i denne konvention, skal omsættes i praksis for at fremme samarbejde og udvikling på det videnskabelige, kulturelle, kunstneriske og uddannelsesmæssige område og ikke mindst med hensyn til turisme.

5.5. Udvalget opfordrer EU-institutionerne, medlemsstaterne, civilsamfundsorganisationerne og arbejdsmarkedets parter til at fremvise og fejre det jødiske bidrag til EU som en integreret og uomgængelig del af vores fælles kultur, f.eks. med inspiration fra året for jødisk liv og kultur, et initiativ, der markerer 1 700 års jødisk tilstedeværelse i Tyskland. Udvalget foreslår at støtte de europæiske dage for jødisk kultur med inddragelse af relevante institutioner og civilsamfundet og tilskynder til samarbejde med Europarådet om gennemførelsen og udvidelsen af dets program for kulturelle ruter.

5.6. Hvor der ikke findes et sådant initiativ, bør der fastsættes nationale standarder og retningslinjer for at bevare, vedligeholde og puste nyt liv i den jødiske kulturarv, og samtidig bør der sikres tilstrækkelig finansiering til dette formål. Der bør ydes støtte til udbredelsen af jødisk kultur i den interkulturelle dialog og til fremvisningen af den.

5.7. EØSU mener, at det er nødvendigt at udvikle langsigtede integrerede strategier for bevarelse af kulturarven, som er baseret på inddragelse af lokalsamfundene og en tværfaglig tilgang, og at gennemførelsen af dem bør støttes af finansielle instrumenter. Med henblik herpå bør man udpege relevante interessenter (lokalsamfund, kommuner, frivillige, aktivister, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundsorganisationer, jødiske religiøse samfund, kirker, regionale og nationale institutioner, offentlige myndigheder), fastlægge metoder til information, deltagelse og høring samt kortlægge muligheder for samarbejde og partnerskaber, og disse processer bør støttes systematisk. Det er af afgørende betydning at inddrage den europæiske sammenslutning til bevarelse og fremme af jødisk kultur og arv (EAPJ), som er den største organisation til beskyttelse af den jødiske arv i Europa, på permanent basis.

6. Hadefuld tale, hadforbrydelser og sikkerhed

6.1. En klar og solid lovgivningsramme, der systematisk bekæmper hadefuld tale og beslægtede fænomener, som f.eks. spørgsmålet om desinformation, er et væsentligt og uundværligt element i den europæiske retsorden, men er ikke et tilstrækkeligt svar i sig selv. Det skal ledsages af uddannelsesværktøjer og brede programmer, der kan nå ud til borgerne, og som bl.a. skal fremme digitale færdigheder og informationskendskab, som legemliggør værdierne for et ansvarligt medborgerskab og tilbyder uddannelse mod fordomme og desinformation med henblik på at opbygge en kultur af gensidig forståelse.

6.2. Efter EØSU's opfattelse er det af afgørende betydning at forstå årsagerne til alle former for vold mod jødiske personer og samfund og at identificere årsagerne for at kunne handle effektivt, ikke kun gennem det strafferetlige system, men også gennem et mere effektivt system af foranstaltninger i lokalsamfundene og i samfundet som helhed. Dette kan bl.a. ske ved at støtte oplysningskampagner, kampagner om ikkediskrimination, støtte civilsamfundsorganisationer i at tilvejebringe uddannelse for målgrupperne, så de kan genkende hadefuld tale og hadforbrydelser, og opfordre dem til at reagere, samt ved at støtte og finansiere civilsamfundsorganisationer, så de kan overvåge, samle oplysninger og foretage indberetninger på nationalt og internationalt niveau.

6.3. EØSU mener, at borgernes ansvar på disse områder ikke er ensartet, men at man især bør understrege ansvaret hos dem, hvis aktiviteter har størst indflydelse på sociale fordomme, og at det primært er disse personer, som man i givet fald bør tage kampen op imod, og som i de alvorligste tilfælde bør retsforfølges. Det drejer sig bl.a. om politiske aktører, statslige og lokale embedsmænd samt repræsentanter for retshåndhævende myndigheder og judicielle organer. De lovovertrædelser, de begår, skal prioriteres og behandles på passende vis.

6.4. Der er behov for at styrke den interne uddannelse vedrørende bevidstgørelse i disse institutioner, ikke mindst hos de retshåndhævende myndigheder, og for regelmæssige undersøgelser med henblik på at vurdere forholdene internt, således at der kan udformes politikker, der kan kaste lys over eventuelle fordomme hos de ansatte og forbedre situationen.

⁽¹³⁾ <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=199>

6.5. EØSU anbefaler, at der inden for rammerne af FRA foretages en mere dybtgående analyse af den aktuelle sikkerhedssituation og truslerne mod jødisk liv. Samtidig bør forsøg på desinformation på medlemsstatsniveau, der er rettet mod det jødiske samfund og baseret på falske eller fejlagtige oplysninger, navnlig med hensyn til religiøse handlinger, undersøges og forhindres ved hjælp af kommunikationsværktøjer og offentlige politiske instrumenter.

6.6. De institutionaliserede mekanismer for samarbejde mellem de retshåndhævende myndigheder og det jødiske samfunds organisationer bør styrkes, ligesom der bør tilbydes den nødvendige uddannelse for at sætte politiet i stand til præcist at identificere denne type lovovertrædelser og motiverne bag, der er baseret på fordomme. I overensstemmelse med EU-strategien for ofres rettigheder (2020-2025)⁽¹⁴⁾ bør man støtte jødiske samfunds og civilsamfundsorganisationers kapacitet til at yde støtte til ofrene. Der bør foretages en ensartet og omfattende indsamling af mere sammenlignelige data på EU-plan.

6.7. Den voksende populisme på globalt plan understreger behovet for at se på antisemitismens bredere sociale kontekst, når vi ønsker at bekæmpe dette fænomen: fremmedhad, homofobi, transfobi, racisme og sintifjendtlighed går ofte hånd i hånd med antisemitisme, og det er ikke muligt at kurere den ene type had og ignorere de andre. Der er tale om forskellige symptomer på det samme sociale fænomen, som ikke kan fortolkes eller behandles effektivt hver for sig.

6.8. De jødiske samfund i Europa er nødt til at styrke sikkerheden omkring deres skoler, synagoger og forsamlingshuse. Medlemsstaterne bør vedtage en omfattende samlet strategi på området, der omfatter foranstaltninger og/eller finansiering, som gør det muligt at løfte disse udfordringer med henblik på at garantere sikkerheden for jødiske institutioner og jødisk samfundsliv.

7. Religionsfrihed og religiøs praksis

7.1. Det påhviler alle medlemsstaterne at garantere borgernes frihed til at have religiøse overbevisninger og ritualer og til at praktisere dem uden frygt. Intimidering af religioner i almindelighed og af jødisk religiøsitet i særdeleshed bør betragtes som et angreb på den demokratiske retsorden, uanset med hvilke midler eller gennem hvilke foranstaltninger den finder sted.

7.2. Den interreligiøse dialog bør være genstand for strategier, der er baseret på de reelle værdier, som de forskellige religiøse organisationer deler, og må ikke betragtes som og gennemføres af ren og skær høflighed, og det er nødvendigt at støtte dialogen gennem specifikke statslige instrumenter.

7.3. De jødiske samfund ønsker at få fjernet den voksende juridiske usikkerhed vedrørende rituel slagtning (Shechita) og omskæring (Brit Mila) og få spørgsmålet reguleret på en ensartet måde i EU-lovgivningen. EØSU anbefaler derfor, at disse spørgsmål systematisk drøftes med de jødiske samfund og reguleres retligt, idet det anerkendes, at de har været en integreret del af det jødiske religiøse liv i tusindvis af år, også i Europa.

8. Den internationale dimension

8.1. EØSU opfordrer Kommissionen til at give bekæmpelsen af antisemitisme og det strategiske program til støtte for jødisk liv en stærk udenrigspolitisk dimension i alle aspekter af samarbejdet med tredjelande og internationale organisationer.

8.2. EØSU bifalder, at der i Kommissionens meddelelse tages hensyn til de internationale aspekter, og mener især, at instrumenterne i EU's naboskabspolitik og udviklingssamarbejde samt instrumenterne til at bringe kandidatlandene tættere på EU er hensigtsmæssige mekanismer til bekæmpelse af antisemitisme og fremme af jødisk liv.

9. Sport

9.1. Da sport, og især fodbold på grund af dennes popularitet og plads i medierne, udgør en alvorlig risiko for antisemitisme og på den anden side også kan være et vigtigt redskab til effektiv bekæmpelse af dette fænomen, er EØSU overbevist om, at der også bør udarbejdes stringente anbefalinger og retningslinjer på dette område. I denne henseende støtter udvalget retningslinjerne i FIFA's vejledning om god praksis for mangfoldighed og antidiskrimination, som også kan være en vigtig reference for strategien.

⁽¹⁴⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX:52020DC0258>.

9.2. Det er vigtigt, at idrætsforbund og -organisationer definerer deres målsætninger efter tema på grundlag af FIFA's anbefalinger (interne regler, sanktioner og overvågning af deres gennemførelse, uddannelse, netværk og samarbejde, kommunikation og lige muligheder).

9.3. EØSU mener, at der bør udarbejdes og gennemføres uddannelses- og informationsprogrammer for fans, klubber og foreninger i forbindelse med en klar forpligtelse fra deres side. Pålæg om at følge sådanne kurser kunne også gives som en del af sanktionerne mod tilhængere, som supplement til eller uafhængigt af strafferetlige sanktioner.

9.4. Udvalget anser det for nødvendigt at udarbejde undervisningsmateriale til fansene for at forbedre deres forståelse af den historiske kontekst for antisemitisme på lægterne og samtidig bidrage til at skabe en kultur af inklusion⁽¹⁵⁾.

9.5. De nationale forbund og klubber bør gennem sportslige midler tilskyndes til i samarbejde med relevante lokale organisationer at udvikle deres eget uddannelsesmateriale og egne bevidstgørelsesprogrammer⁽¹⁶⁾.

Bruxelles, den 23. marts 2022.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹⁵⁾ F.eks. <https://changingthechants.eu/wp-content/uploads/2021/10/Guidelines.ENGpdf.pdf>.

⁽¹⁶⁾ Et godt eksempel på dette er Chelseas klubmanual: <https://www.efdn.org/wp-content/uploads/2018/05/CFC-CST-KIO-Antisemitism-Stewards-Guide-2018.pdf> og ligeledes initiativet »Show Racism The Red Card« (»Giv racismen det røde kort«): <https://www.theredcard.org/>.